

Horeca herstelnota

**Veerkracht, vertrouwen
en herstel**

Inhoudsopgave

Voorwoord	4.
1. Situatieschets	5.
1.1 Omzetverlies	5.
1.2 Herstel kost tijd	5.
1.3 Langetermijnvisie noodzakelijk	5.
2. Uitdagingen	6.
2.1 Waarom maatwerk noodzakelijk is	6.
2.2 Waar zitten de grootste problemen?	6.
3. Steun middels maatwerk noodzakelijk	8.
3.1 Rekening mag niet bij ondernemers worden neergelegd	8.
3.2 Wat er volgens KHN in 2022 nodig is voor duurzaam herstel	8.
4. Bijlagen: Relevante feiten en cijfers over de horeca kernachtig samengevat	9.
Bijlage 1: Omzet horeca 2019 – 2020 - 2021	9.
Bijlage 2: Overzicht steunmaatregelen NOW, TVL en belastinguitstel in horeca over 19 maanden maatregelen	12.
Bijlage 3: Financiële situatie horecabedrijven	13.

Voorwoord

Geachte bewindspersonen, Tweede Kamerleden en ambtenaren,

Voor u ligt de Horeca Herstelnota. Een nota die wordt gedomineerd door de gevolgen van het coronavirus op onze prachtige branche.

De coronacrisis heeft van maart 2020 tot maart 2022 geleid tot ingrijpende maatregelen voor de horeca, waaronder sluitingen, een zeer beperkte openstelling of andere beperkingen. Dit resulteerde in een directe uitval van omzet, met alle gevolgen van dien. Nu de meeste beperkingen zijn opgeheven, moet de komende tijd uitwijzen hoe de horeca zich herstelt. De meeste horecaondernemers kampen met grote cashflowproblemen en er is weinig geld om te investeren en onvoldoende omzet om betalingsachterstanden in te lopen. Veel sectoren binnen de branche gaan daarom nog een moeilijke tijd tegemoet en daarvoor is perspectief cruciaal.

In deze Herstelnota gaan we dieper in op hoe duurzaam herstel eruit moet zien en wat hier concreet voor nodig is. De huidige situatie vraagt om een gerichte aanpak middels maatwerk. Om duurzaam herstel van de horeca mogelijk te maken, komen we met aanbevelingen als extra uitstel van belastingbetalingen en maatwerkoplossingen als het gaat om schuldsanering. Ook presenteren we oplossingen om te zorgen voor voldoende investeringsvermogen voor de komende jaren (nu veel vermogen is verdampt), manieren om arbeid minder duur te maken en mogelijkheden voor ondernemers om te kunnen stoppen zonder ook privé failliet te gaan.

Met een grote bijdrage aan het Bruto Nationaal Product zijn toerisme en gastvrijheid van groot maatschappelijk en economisch belang. Met deze gerichte oplossingen zetten we in op duurzaam economisch herstel, zodat ondernemers niet alleen deze acute fase, maar ook de komende jaren overleven. Met deze aanpak kan het kabinet bijdragen aan het herstel van de door corona zwaar getroffen sector en aan verantwoorde groei en een gezond ondernemersklimaat.

Aan de bewindspersonen, Tweede Kamerleden en ambtenaren vraagt Koninklijke Horeca Nederland (KHN) om de horeca langer en gericht financieel te steunen. Uiteraard zijn wij bereid daarover het gesprek aan te gaan.

Met gastvrije groet,

Robèr Willemsen

Voorzitter Koninklijke Horeca Nederland

Dirk Beljaarts

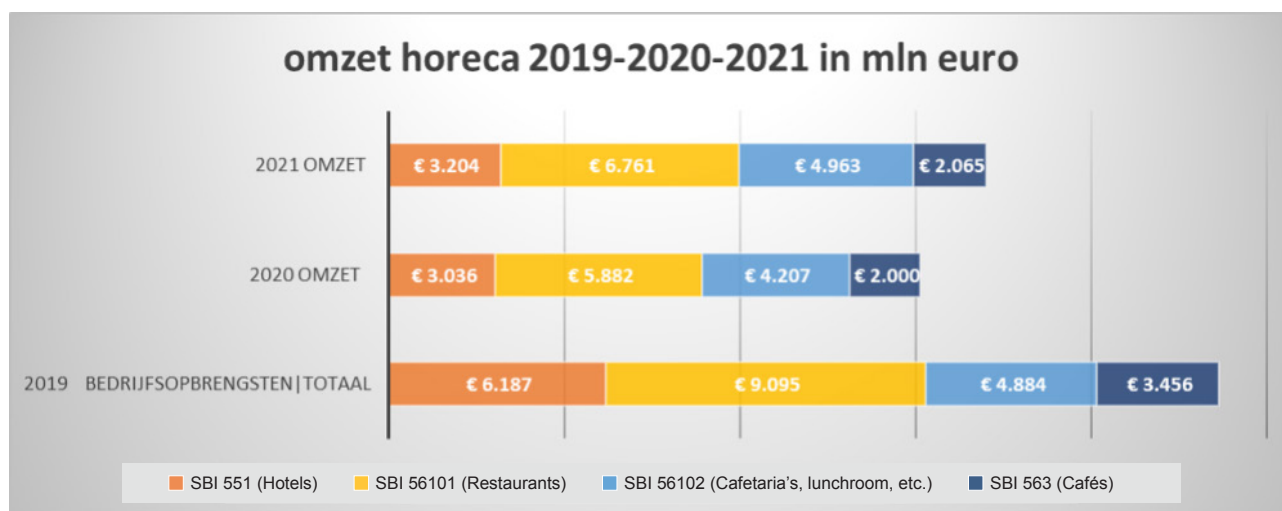
Algemeen Directeur Koninklijke Horeca Nederland

1. Situatieschets

1.1 Omzetverlies

De coronamaatregelen resulteerden in een directe uitval van omzet, met alle gevolgen van dien. Nu de horeca sinds 26 januari weer grotendeels open is, betekent dit niet dat de horeca direct op 100% van het 'oude normaal' kan functioneren. De periode van sluiting kun je niet 'inhalen'. De horeca kent 'bederfelijke omzet'; een laptop kun je een week later nog verkopen, maar mensen gaan nu niet ineens vier keer op één avond uit eten om de afgelopen weken goed te maken.

1.2 Herstel kost tijd

KHN is blij dat per 25 februari bijna alle maatregelen voor de horeca zijn komen te vervallen. Maar we zijn er nog niet. De meeste horecaondernemers kampen met grote cashflowproblemen en er is weinig geld om te investeren en onvoldoende omzet om betalingsachterstanden in te lopen. Voor Clubs & Nightlifebedrijven en evenementen met meer dan 500 gasten zonder zitplaats, is 1G onwerkbaar. Hotels en zalencentra hebben het nog steeds zwaar door het nagenoeg volledig uitblijven van (buitenlands) toerisme en zakelijk verkeer en voor (party)caterars was de groepsbeperking lange tijd een enorme rem. De reisregels en toegangseisen belemmeren het snelle herstel van het internationaal toerisme en internationaal zakelijk verkeer, congressen en events blijven nog uit. Herstel daarvan wordt pas na 2022 substantieel en de verwachtingen nu zijn dat deze markt niet eerder dan in 2025 op pre-corona niveau zal zijn. Het is dan ook zaak dat deze regels zo snel mogelijk komen te vervallen en dat landen toerisme en zakelijk verkeer weer gaan promoten.

1.3 Langetermijnvisie noodzakelijk

Het herstel van ondernemingen zelf, of het herstel van bedrijvigheid van horecaondernemingen, zal nog lang duren. Er moet volgens KHN zo snel mogelijk een langetermijnvisie komen. Niet alleen als het gaat om scenario's en maatregelen, maar ook als het gaat om economisch herstel. Er moeten maatwerkoplossingen komen om duurzaam herstel te waarborgen. Uiteindelijk is de steun voor het overgrote deel namelijk niet naar de ondernemer gegaan, maar via de ondernemer naar medewerkers, verhuurders en andere eisders in vaste lasten.

2. Uitdagingen

2.1 Waarom maatwerk noodzakelijk is

KHN heeft regelmatig de financiële situatie van horecabedrijven onder de aandacht gebracht, o.a. met de KHN-Steunbegroting en de actie Steun de Horeca. Die financiële positie van veel horecaondernemers is er sindsdien niet beter op geworden. De NOW- en TVL-subsidies worden per 1 april 2022 stopgezet omdat er bijna geen beperkingen meer zijn. Maar de opgelopen betalingsachterstanden moeten vanaf 1 oktober 2022 worden ingelopen. Dit terwijl de impact van het virus op onze prachtige branche nog dagelijks voelbaar is.

2.2 Waar zitten de grootste problemen?

Grote cashflowproblemen

De meeste horecaondernemers kampen met grote cashflowproblemen; er is weinig geld om te investeren en onvoldoende omzet om betalingsachterstanden in te lopen. De internationale reisbeperkingen duren voorlopig voort, dus blijft internationaal zakelijk verkeer en internationaal toerisme uit. De vaste lasten lopen door, maar de markt voor (zakelijke) overnachtingen, evenementen, congressen en catering of feesten is onzeker. Clubs & Nightlifebedrijven worden in hun bedrijfsvoering beperkt door de 1G-regel (Zie Bijlage 1: Omzet horeca 2019-2020-2021).

Huur- en belastingachterstanden

De huur- en belastingachterstanden in de horeca zijn fors. Banken bieden - naar herhaaldelijke oproepen voor solidariteit - nog steeds onvoldoende financiering, zeker als er geen leenrelatie was. Het eigen vermogen van veel ondernemers is verdampt. Het is dan ook cruciaal dat er ruimte komt om de financiële positie van ondernemers te versterken. Van alle horecaondernemers zegt 8 procent te zullen stoppen. Nog eens 7 procent van de horecaondernemers zal nog verder reorganiseren. Dat betreft zo'n 10.000 banen.

Steunpakketten onvoldoende

Vanuit de horeca, en tevens vanuit KHN, is er veel respect en waardering voor wat de overheid - zeker in het begin van de crisis - heeft gedaan. De steunpakketten vanuit de overheid waren welkom, maar niet genoeg. Bovendien is hier voor een deel sprake van een vestzak-broekzak constructie in het voordeel van de overheid.

NOW-subsidie

In totaal heeft de horeca volgens de CBS-rapportage van 21 februari 2022 zo'n € 3,8 miljard aan NOW-subsidies ontvangen. Maar de NOW dekt slechts twee derde van alle loonkosten. Horecaondernemers moesten daarom € 1,25 miljard uit eigen zak bijleggen. De directeuren-groottaandeelhouders vielen met hun loonsom bovendien buiten de NOW-regeling. Van de ontvangen € 3,8 miljard aan NOW-subsidies voor lonen en werkgeverslasten moet ook weer 30 procent ofwel 1,2 miljard aan loonheffingen worden terugbetaald aan de overheid.

TVL-subsidie

In totaal heeft de horeca volgens de CBS-rapportage nu zo'n € 2,0 miljard aan TVL-subsidies ontvangen. Ook daar geldt dat die niet alle vaste lasten voor 100 procent vergoedt. In 2020 was de TVL 50 procent; pas in 2021 is dit verhoogd, maar is er ook een maximum gesteld aan het totaal te ontvangen bedrag aan TVL-subsidies. Zowel per periode als over alle perioden heen. Ook hier moeten horecaondernemers het verschil tussen subsidie en werkelijke vaste lasten weer zelf bijleggen. Dat verschil is 2,5 miljard.

Uiteindelijk resultaat voor veel ondernemingen

De effecten van de eigen bijdrage aan de NOW- en TVL-subsidies leidden volgens de CBS-statistieken tot zeker ruim € 1,3 miljard aan bijzonder uitstel van belastingen door horecaondernemers. Die belastingen moeten weer worden afbetaald. Maar horecaondernemers verkeren in een onmogelijke spagaat; doordat zij de verschillen zelf hebben bijgelegd, zijn de eigen reserves op. Bovendien is er bij 43 procent van de horecaondernemingen nog steeds geen perspectief op een normale bedrijfsvoering waarmee de opgelopen achterstanden kunnen worden ingelopen.

3. Steun middels maatwerk noodzakelijk

We hopen dat het kabinet wil investeren in een toekomstbestendige horecabranche, zodat de horeca - net zoals voor de crisis - ook in de komende jaren weer een belangrijke toegevoegde waarde kan leveren aan de Nederlandse samenleving en economie.

3.1 Rekening mag niet bij ondernemers worden neergelegd

KHN ziet dat de compensatie van de afgelopen twee jaar voor een deel weer terugvloeit naar de overheid en dat de ondernemer op eigen vermogen inteert omdat de steun ook eigen risico kent. De coronamaatregelen die tijdens de pandemie door de overheid zijn opgelegd, komen hiermee voor rekening van de ondernemer. Dat is niet reëel, want een coronacrisis en coronamaatregelen kunnen onmogelijk gerekend worden tot een ondernemers- of bedrijfsrisico'. KHN pleit dan ook voor steun middels maatwerk, want de rekening van de coronacrisis mag natuurlijk niet bij ondernemers worden neergelegd.

3.2 Wat er volgens KHN in 2022 nodig is voor duurzaam herstel

- Een schuldenfonds (bundelen, saneren belastingschuld, NOW-schuld en TVL-schuld en uitsmeren afbetaling met staatsgarantie). De uitvoering moet deels decentraal plaatsvinden om deals voor schuld saneren of stoppen tot stand te brengen en de afwikkeling van betalingen kan centraal vanuit dat fonds. KHN wil hierbij betrokken worden, om zo ook maatwerk en alternatieven te kunnen bieden.
- Belastingenschuld kan ook als versterking van vermogen worden ingebracht als achtergestelde lening. De Belastingdienst moet daar aan meewerken om ruimte te geven voor commerciële kredieten.
- Het uitgangspunt is continuïteit en dat het voor de kleinere onderneming ook mogelijk wordt om te stoppen zonder opgelopen coronaschuld. Hiermee kunnen persoonlijke faillissementen worden voorkomen.
- Een investering en herstelfonds met onder andere een gerichte staatsgegarandeerde lening tot maximaal € 100.000 of subsidies (kan uit verschillende EU-steunkaders en programma's). KHN wil hierbij betrokken worden, om zo ook maatwerk en alternatieven te kunnen bieden.
- Het beschikbaar maken van arbeidsmarktsubsidies voor individuele ondernemingen, ook zonder cao-fonds, waardoor werkgeverslasten lager uitvallen en arbeid minder duur wordt.
- Het tijdelijk opschorten van de hoge WW-premie voor de horecasector in het algemeen.
- Een tijdelijke Btw-verlaging van het lage tarief van 9 procent naar 6 procent en regulier van 21 procent naar 18 procent. Bijkomend voordeel is dat zo ook de inflatie wordt gedempt.
- Schrijnende gevallen zonder TVL moeten alsnog TVL ontvangen of automatisch belastingkwijtschelding krijgen.
- Een tijdelijke energiesubsidie, bijvoorbeeld door vrijstelling van energieheffingen.

Het voortzetten van de financiële compensatie middels maatwerk moet worden gezien als een investering. Een investering in het behoud van de hoogwaardige Nederlandse infrastructuur als het gaat om levendige stadskernen, een goed vestigingsklimaat, maar ook die van beurzen, congressen, evenementen, etc. Het zijn zaken waarmee we aan de slag moeten om een toekomstbestendige horecabranche te kunnen garanderen. KHN gaat hierover graag in gesprek met bewindspersonen, Tweede Kamerleden en ambtenaren.

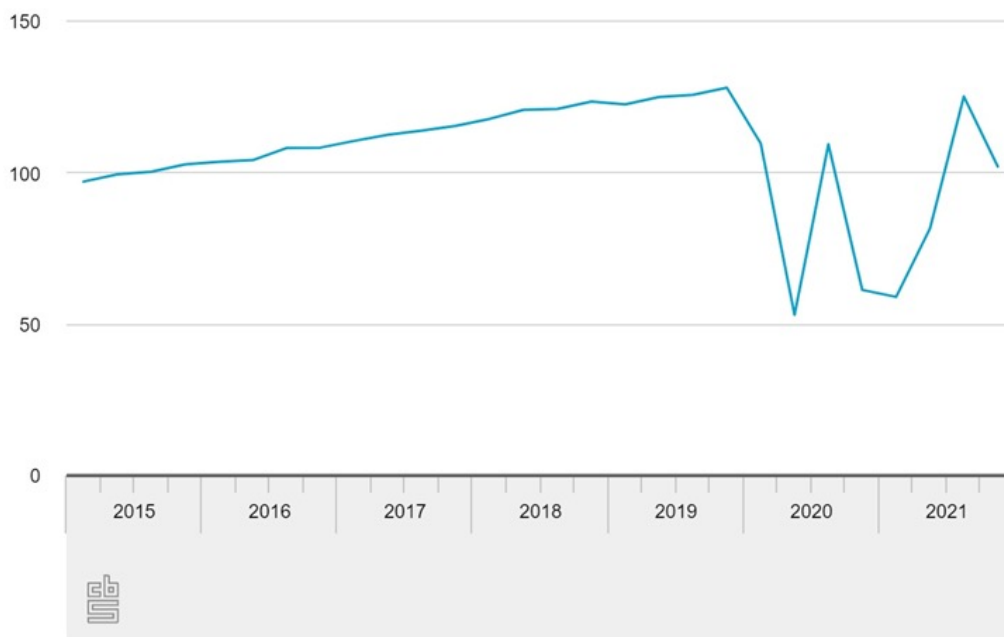
Bijlagen: Relevante feiten en cijfers over de horeca kernachtig samengevat

Bijlage 1: Omzet horeca 2019-2020-2021

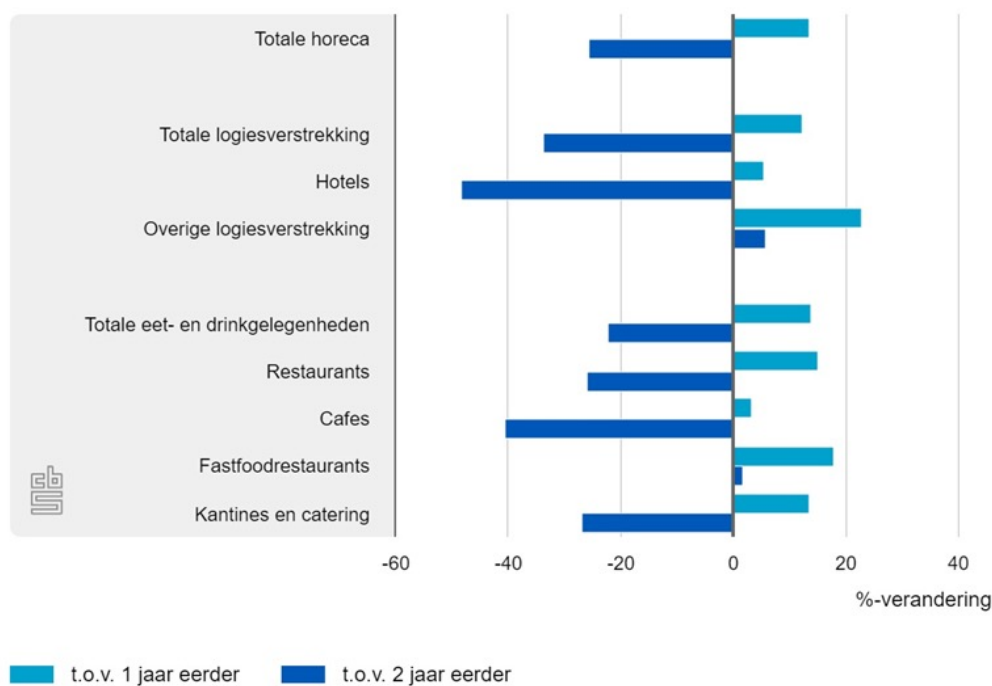
Bronvermelding CBS

Omzet horeca (seizoengecorrigeerd)

2015=100

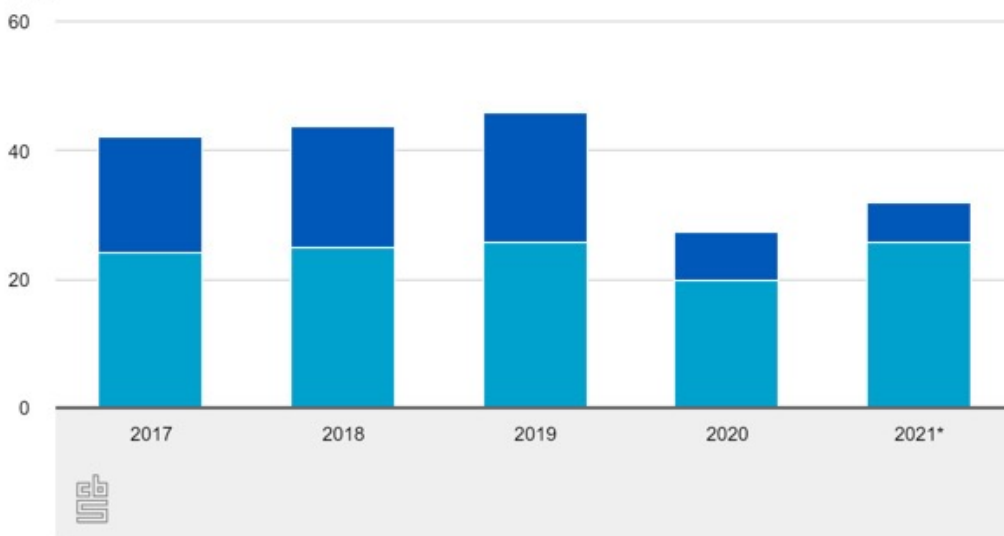

Omzet horeca, 2021

Gasten Nederlandse logiesaccommodaties

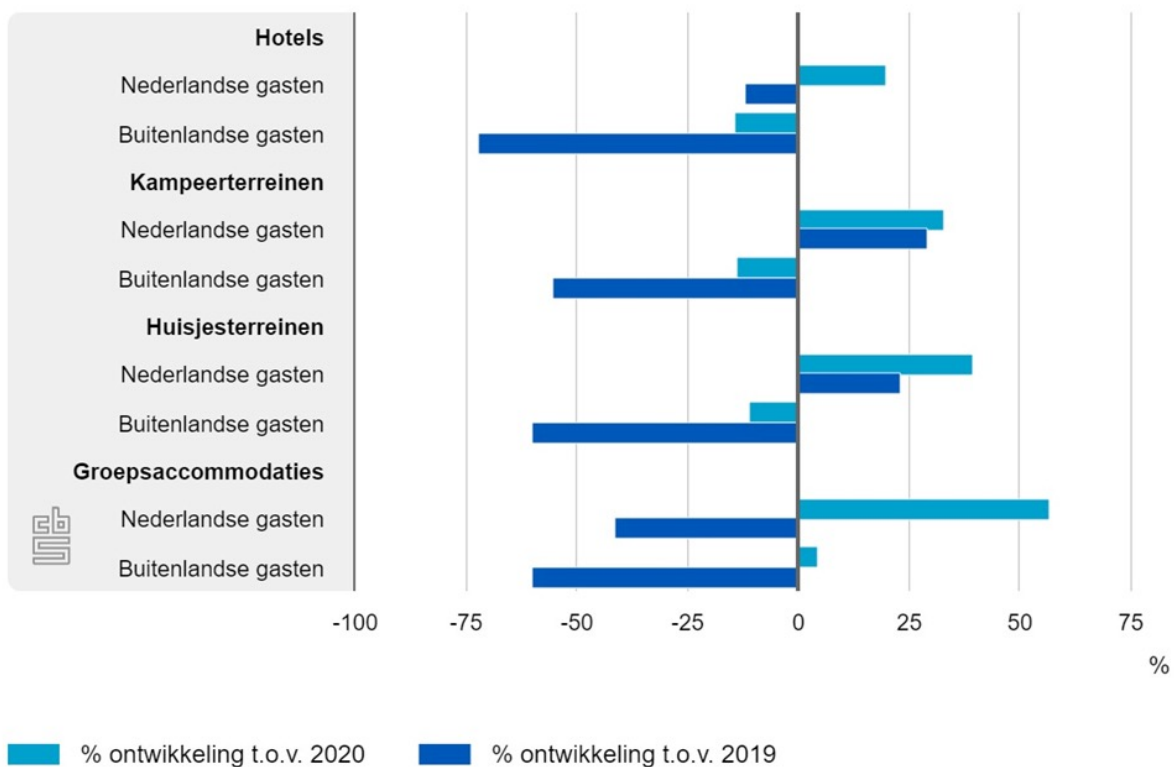
x mln

■ Nederland ■ Buitenland

* Voorlopige cijfers

Ontwikkeling gasten Nederlandse logiesaccommodaties, 2021

■ % ontwikkeling t.o.v. 2020

■ % ontwikkeling t.o.v. 2019

Bijlage 2: Overzicht steunmaatregelen NOW, TVL en belastinguitstel in horeca over 19 maanden maatregelen

	NOW			TVL		
	Totaal vastgestelde en openstaande toegekende bedragen	w.v.	Openstaande toegekende bedragen	Totaal vastgestelde en openstaande bedragen	w.v.	Openstaande toegekende bedragen
		Vastgestelde bedragen			Vastgestelde bedragen	
<i>Miljoenen euro's</i>						
Totaal bedrag (inclusief niet-gekoppelde eenheden)	23570	3834	19736	7386	3954	3432
Totaal alle economische activiteiten	23430	3826	19604	7239	3875	3364
w.o.						
Horeca	3856	593	3263	2066	1301	765
w.o. SBI 56101 (Restaurants)	1285	214	1072	813	558	255
SBI 55101 (Hotel-restaurants)	935	110	825	302	127	175
SBI 5630 (Cafés)	425	77	351	413	296	118
SBI 56102 (Fastfoodrestaurants, ijssalons etc)	288	49	239	215	155	61
SBI 5621 (Eventcatering)	265	28	237	116	68	48

Aantal bedrijven (economische eenheden) met uitstel betaling van belastingen en belastingbedragen, naar bedrijfstak en grootteklasse

Aantal bedrijven met openstaand uitstel van belastingbetaling per 31 december 2021						Totaal uitgesteld belastingbedrag per 31 december 2021 ^{1,2)}					
Totaal	w.v. MKB-bedrijven				Grootbedrijf	Totaal	w.v. MKB-bedrijven				Grootbedrijf
	1 wp	2-9 wp	10-49 wp	50-249 wp	250+ wp		1 wp	2-9 wp	10-49 wp	50-249 wp	250+ wp
<i>Miljoenen euro's</i>											
16500	4615	8370	3230	245	35	1360	77	309	484	247	242

Horeca

Bron: CBS, Belastingdienst

¹⁾ Totaal van de bedragen voor inkomstenbelasting, zorgverzekeringswet, vennootschapsbelasting, loonheffingen en omzetbelasting (btw).

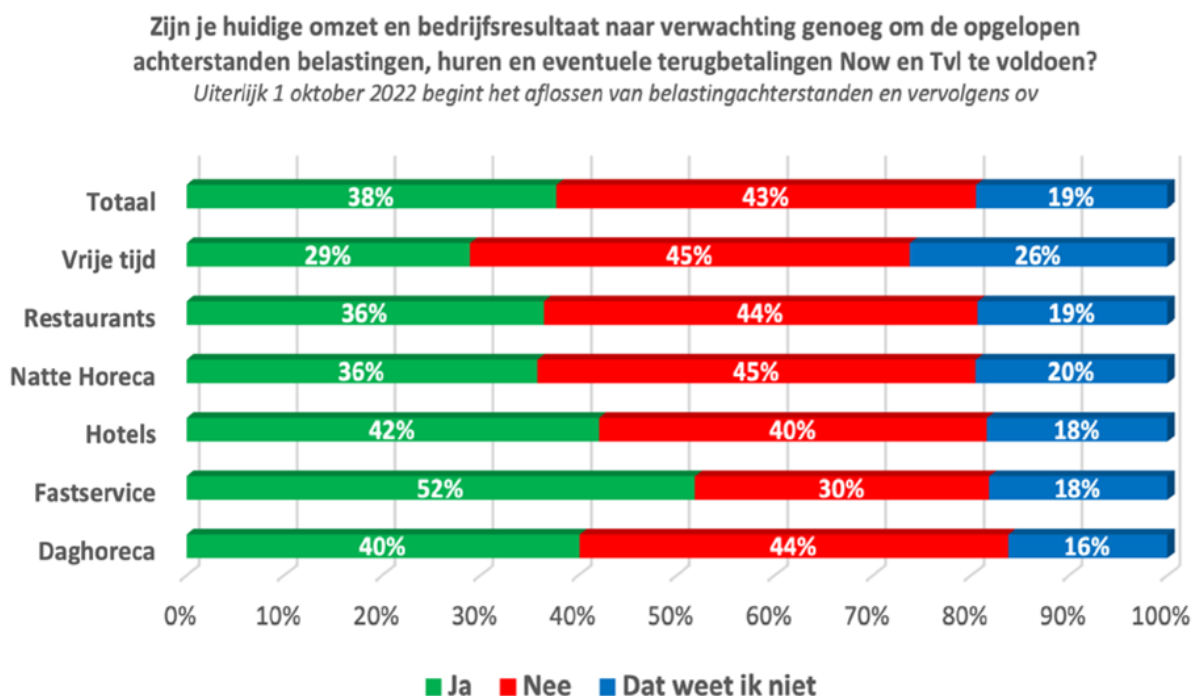
²⁾ Totaal van het uitstaande bedrag per 31 december 2021. Dat is al het verleende uitstel van 1 maart 2020 minus de bedragen die na die tijd, maar voor 31 december 2021 reeds zijn voldaan.

³⁾ Zie het tabblad "uitleg over eenheden in de rapportage".

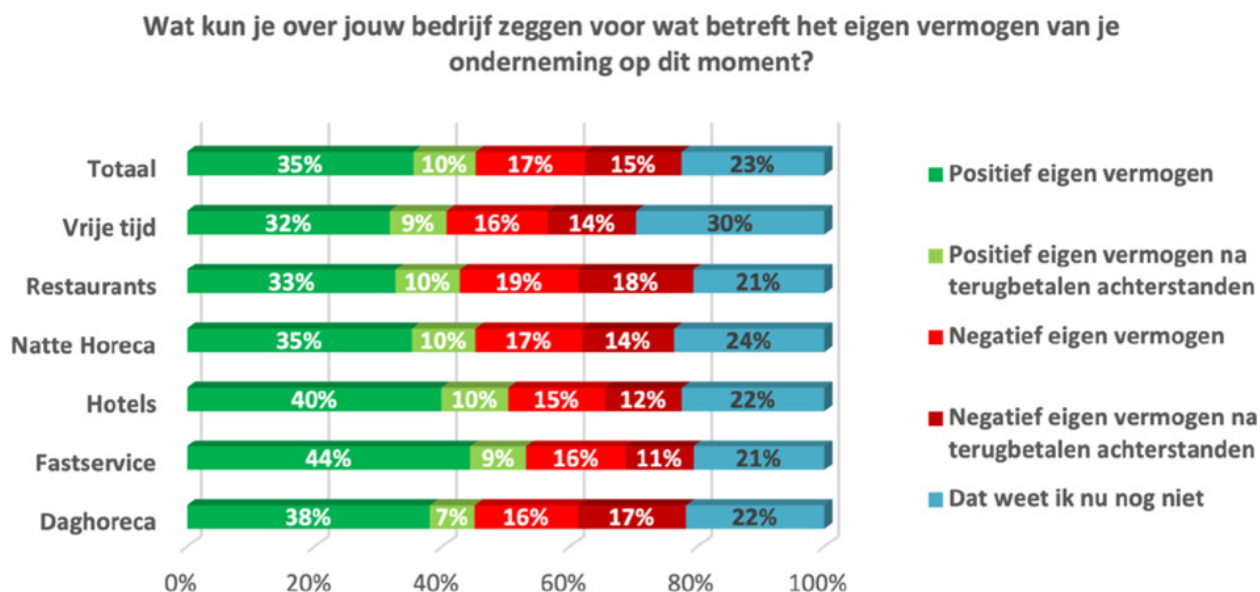
Bijlage 3: Financiële situatie horecabedrijven

De coronacrisis heeft van maart 2020 tot maart 2022 geleid tot ingrijpende maatregelen voor de horeca die de exploitatie volledig stillegden of (fors) beperkten. Dat had - en heeft nog steeds - impact op omzetten en rendementen van horecabedrijven. De meeste maatregelen en de 1,5 meter maatregel zijn opgeheven. Bij events en clubs met meer dan 500 gasten zonder zitplaats is een 1G-testbewijs echter nog verplicht. De komende tijd moet uitwijzen hoe de horeca zich herstelt.

KHN heeft in de periode 19 tot en met 25 oktober 2021 een enquête uitgezet onder haar leden. Hierin is horecaondernemers gevraagd naar omzetten, verdienvermogen, eigen vermogen en toekomstverwachtingen. De uitkomsten van die enquête maken duidelijk dat na het opheffen van de 1,5 meter maatregel het leed in de branche nog niet is geleden. Hoewel 53 procent van de ondernemers nu weer een positief bedrijfsresultaat heeft, geeft 29 procent aan nog geen zwarte cijfers te schrijven.

Gevraagd naar eigen vermogen blijkt dat minder dan de helft van de ondernemers (35 procent) met zekerheid zegt een positief eigen vermogen te hebben.

De toekomst van veel horecaondernemingen is nog tamelijk ongewis. Maar liefst 29 procent denkt enige steun nodig te hebben om een gezond bedrijf te kunnen voeren. En 5 procent verwacht heel veel steun nodig te hebben. Een kleine - maar niet te verwaarlozen - groep spreekt de verwachting uit te stoppen met het bedrijf (al dan niet door overname). En tenslotte verwacht 7 procent de toekomst het hoofd te bieden door middel van reorganisatie.

KHN geeft de horeca power!

Koninklijke Horeca Nederland

Postbus 566
3440 AN Woerden
Wipmolenlaan 1
3447 GJ Woerden

T 0348 48 94 89
E info@khn.nl
www.khn.nl

@KHN

Koninklijke Horeca Nederland

Koninklijke Horeca Nederland

koninklijke horeca nederland